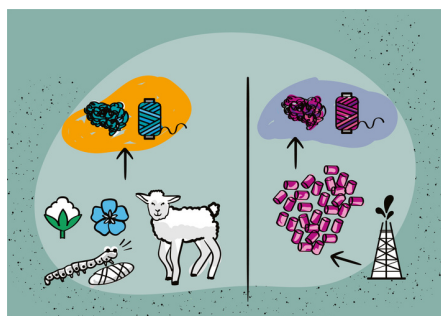
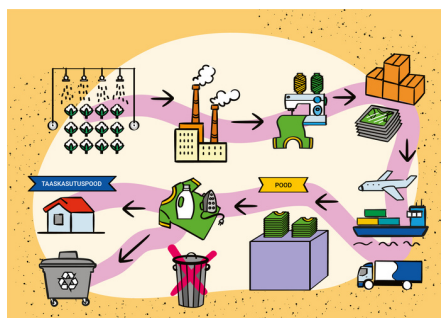

Kümnes peatükk. RIIDED JA TEKSTIIL

1. Riided on tehtud kangast.

- Aga millest on tehtud kangas?
- Looduslikku kangast tehakse taimedest: puuvillast ja linataimest. Villast riidet tehakse lambavillast ja siidi siidiliblikate vastsete kookonitest.
- Tehislikud kiud valmistatakse plastikust ja plastik omakorda naftast.

2. Puuvillase särgi eluring.

- T-särke valmistatakse puuvillast. Puuvillataim Eestis ei kasva, sest siin on õues liiga külm. Puuvill vajab palju vett: ühe T-särgi jaoks vajalike taimede kasvamiseks läheb vaja 2700 liitrit vett. Sama palju vett joob inimene kolme-nelja aastaga.
- Kui puuvill on põllult korjatud, viiakse see tehasesse, kus sellest toodetakse kangas. Kangast värvitakse, enamik värvidest on väga mürgised. 20% kogu tööstuslikust veereostusest maailmas tekitatakse just tekstiilitööstuses tekstiilide värvimise ja töötlemise tulemusena.
- Kangas läheb vabrikutesse, kus õmmeldakse T-särgid. Need pakitakse ja saadetakse poodidesse üle maailma. Saatmisel kasutatakse lennukeid, laevu ja autosid. See tähenda, et ka särkide transportimisel tekib keskkonnasaastet. Palju parem oleks, kui meie riided ei tuleks mitte Bangladeshist, vaid naaberkülalt!
- Kui inimesed on poest T-särgi ostnud, kulub selle eest hoolitsemiseks omakorda vett, pesupulbrit ja elektrienergiat. Seega on ühe T-särgi jaoks kulunud väga palju energiat, vett, kemikaale ja tööd. Ära viska kasutatud riideid prügisse, vaid hoolitse selle eest, et need läheks teisele ringile või ümbertöötlemisele.
- Vaadake koos videot [“T-särk võib olla keskkonnale ohtlik”](#) puuvilla teekonnast (kestus 4.13 min).

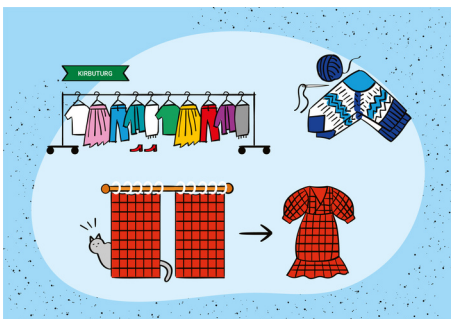
3.
Eestlane ostab aastas 12,4 kg riided.

- Praegu ostetakse maailmas aastas kaks korda rohkem rõivaid kui 2000. aastal. Riideid ostetakse aina enam, nende kandmisaeg on aina lühem.
- Igal aastal läheb prügisse umbes 1,4 miljonit tonni riideid.
- Tekstiilitööstus tekitab kasvuhoonegaase 1,2 miljardit tonni aastas. Seda on rohkem kui kõigil maailma lendudel ja meretranspordil kokku.

4.
Riideid ja tekstiile on praegu väga keeruline ringlusesse saata.

- Üks selle põhjusi on, et ühes tootes on koos palju eri materjale. Näiteks triiksärgis on peale kanga veel nõöbid, sildid, mõnel tootel lukud, needid, öösid – kõik need tuleb enne ümber töötlemist eraldada.
- Kiirmood toodab ühe hooaja riideid, mida on raske ümber töödelda.
- Eestis puudub praegu lahendus tekstiilide liigiti kogumiseks. Selleks tuleb aga lahendus leida, sest 2025. aastal hakkab kehtima Euroopa Liidu nõue tekstiilijäätmeid eraldi koguda.
- Koguni 73% maailmas ostetud riietest jõuab prügimäele või põletusse.

5.
Mida saad sina teha?

- Osta kvaliteetsemaid asju, mis peavad kauem vastu.
- Anna või müü väikseks jäänud riided edasi.
- Paranda katkiseid esemeid ja valmista vanadest riietest uusi.
- Osta Eestis tehtud riideid – nende jalajälg on väiksem kui Aasias tehtuil.
- Laenuta riideid – väga pidulikke või erilisi kostüüme ei pea ostma.